

Hatvan év előtt nyílt meg a vasúti forgalom Budapest-Ujvidék között

Először 1846-ban tárgyaltak az Ujvidék—Pest közötti vasutról

Az ujvidéki hölgy, ha nem talál megfelelő kalapot divatárúsnője üzletében, egyszerűen felül a hajnali gyorsvonatra, Budapestre utazik és ott vásárol olyat, amilyent szive kíván. Természetes, hogy a kalapvásárlás mellett még sok más minden is elintézést nyer ilyenkor és néhány nap múlva fiatalabban, üdében és főleg könnyebben tér vissza őnagysága Ujvidékre, jámbor férje legnagyobb öröme. Ilyen utazások alkalmával természetesen eszébe sem jut, hogy a nagymama, aki otthon ül a kályha mellett a kényelmes károsszékekben, nem tudta magát ilyen gyorsan elhatározni egy pesti bevásárlási útra. Zsörtölődik is a nagymama, hogy lehet csak úgy egyszerűen elutazni, amikor az nem is olyan közönséges valami. Ő szegényke még nagyon jól emlékszik, hogy leány vagy fiatalasszony korában sem lehetett csak úgy egyik órától a másikra elhatározni, hogy Budapestre utazik. Nagyon körülményes dolog volt ez és csak az szánta rá magát erre az útra, akinek életbevágóan fontos volt.

Nagymama fiatal korában még nem járt vonat Ujvidék és Pest között. Utazni akkor is utaztak a fővárosba, de leginkább csak kereskedők és hasonszórúek, akik nem élvezetből tették meg ezt az utat, hanem, mert üzletük kényszerítette rá. Igaz, hogy ilyenkor nem egy-két napig tartózkodtak a fővárosban, hanem hosszabb ideig és üzleti ügyeik elintézése után a szórakozásról sem feledkeztek meg. Nem olyan sűrűn utaztak fel Pestre és így az utat mindenképpen alaposan kellett kihasználni.

Nyáron még aránylag kellemes volt az út, mert hajóközlekedés már száz év előtt is volt Ujvidék és Pest között.

Nagyanyáink és nagyapáink így nyáron hajón tették meg az utat Pestig. Később már csak Gombosig mentek hajón, ott felültek a vonatra, amely Szegedig vitte őket és innen utaztak tovább. Télen azonban, amikor nem volt hajó, csak kocsin lehetett utazni.

Ilyenkor hárman-négyen társaságba léptek, kocsit fogadtak és azon tették meg az utat Ujvidéktől Nagyikindáig, ahol vonatra ültek és így jutottak Szegeden keresztül Pestre.

Ez az út meglehetősen kényelmetlen volt és amellet drága is. Érthető, hogy mindenki csak akkor szánta rá magát, amikor már más megoldás nem volt és kénytelen volt Pestre utazni. A nagymama zsörtölődése az asszonyunoka gyors pesti útja előtt nem is olyan csodálatos, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy nagymama is jobban emlékezik a hatvan év előtti dolgokra, mint olyanokra, amelyek élte későbbi szakaiban történtek. Nem szabad ugyanis megfélekedni arról, hogy nagymama is utazott Pestre asszony korában vonaton, de még akkor is nehezen szánta rá magát az útra, mert rész-

ben otthoni munkája nem engedte, részben pedig, mert akármilyen kényelmes is a vasúton való utazás, mégis csak jobb volt otthon. Hát ezért nem szereti nagymama ezt a hirtelen elhatározást, hogy Pestre utazom kalapot venni. No meg talán az ő öreg szemé sok minden olyant is lát, amit más szem nem vesz észre...

KÖZEL SZÁZ ÉV ELŐTT KEZDTEK TÁRGYALNI AZ UJVIDÉK—PEST KÖZÖTTI VASÚTRÓL

Ujvidék már száz év előtt is fontos kereskedelmi hely volt és így érthető, hogy a város vezetősége az első magyarországi vasútépítések sikere után foglalkozott azzal a tervvel, hogy az ország legdélibb városát vasúton is össze kell kötni a fővárossal.

Az ujvidéki városi tanács 1846 júliusában foglalkozott először a vasútépítéssel, mert kész tervet kapott az Ujvidék—Pest között kiépítendő vonatról.

A tervezetet a városi képviselőtestülethez juttatta tanulmányozás és határozathozatal céljából. Közben azonban kitört a szabadságharc és azt az elnyomás közel két évtizede követte, ez az idő pedig nem volt alkalmas semilyen korszerű terv megvalósításához. A vasútépítési terv is hosszú időre elpihent.

A kiegyezés után, amikor a nemzet felszabadult a súlyos lelki, gazdasági és politikai nyomás alól, minden téren megindult a lüktető élet. Ujvidék városi közgyűlési termé-

ben 1869-ben ismét szövezték a vasútépítés gondolatát.

A képviselőtestület hattagú bizottságot választott, amelynek feladatává tette, hogy egy magánvállalat vasútépítési terveit tanulmányozza és arról javaslatot tegyen a közgyűlésnek. Az albizottság megállapította, hogy négy vállalat kapott engedélyt a Pest-Ujvidék között tervezett vasútvonal kimérésére. A munkálatokat meg is kezdték a vállalkozók, de a téli hónapokban abba hagyták és 1870 tavaszán ismét megkezdték. Az albizottság 1870 február 15-én tizenkéttagú bizottsággá bővült és ez megkezdte a vasútvonal tervezetének tanulmányozását. Legmegfelelőbbnek a Pest-Kunszentmiklós-Kalocsa-Baja-Zombor-Petrőc-Ujvidék közötti tervet találták. Munkájuk eredményéről jelentést tettek a városi közgyűlésnek, amely két napon keresztül 1870 március 3-án és 4-én tárgyalta a vasútépítés kérdését. A közgyűlés ekkor 26 tagból álló bizottságot választott, amelyet széles hatáskörrel ruházott fel és megbízta, hogy lépjen érintkezésbe a vasútépítési vállalatokkal.

A következő év tavaszán a Szegedi Közlekedési bank fordult a városhoz, hogy Szeged-Horgos-Martonos-Kanizsa-Zenta-Óbecse-Temerin-Ujvidék között akar vasutat építeni

és ezért kérte a városi képviselőtestületét, hogy a vasúti vonal és pályaudvar céljaira ingyen területet adjon a vállalatnak, valamint, hogy nagyobb számú részvényt is jegyezzen. A városi közgyűlés 1871 június 1-én megtartott közgyűlésén azt a határozatot hozta, hogy a vasútépítéshez szükséges területet a legmértékesebb áron bocsájtja a vállalat rendelkezésére és elhatározta azt is, hogy több részvényt jegyez.

A következő évben, 1872-ben március 28-án húsz hold földet szavazott meg teljesen ingyen a vasút céljaira.

Jogerős a boldogasszonyfalvi rablógyilkosok büntetése

Vukojevicset életfogytig tartó, Grozdityot 15 évi fegyházra ítélték

Annakidején megírtuk, hogy Vukojevicz Toma gazdasági cseléd Boldogasszonyfalván gazdájának fiával, Grozdity Nesztorral abban állapodott meg, hogy a falubeli Popov Triva gazdag ember pénzét megszerzik. Mult év novemberében éjszaka belopóztak Popov Triva házába, de ott nem találtak pénzt, mire két pár csizmát és másfél métermázsa búzát vittek el. Mivel tudták, hogy Popov decemberben Ujvidékre megy, elhatározták, hogy a falubeli temető mellett, amelyen hazajövet el kell haladnia, megölik Popovot. Az árokban szabályos sírgödört ástak, majd december 5-én Vukojevicz nehéz baltát vett magához és társával együtt megbeszéltek, hogy Vukojevicz leüti, Grozdics pedig kirabolja Popovot. Mindez pontosan bekövetkezett.

Vukojevicz három csapással leterítette áldozatát, Grozdity pedig kirabolta.

A holttestet el sem temették az előre megásott sírba, besiettek a faluba, gondosan megmosták a baltát, a

kezüket, majd az istállóban megfellezték az elrablott 8600 pengőt.

A megindult bűnvádi eljárás során a két suhancra terelődött a gyanú, de mert

tagadták bűncselekményüket és bizonyíték sem volt ellenük, hamarosan szabadlábra kerültek.

Vukojevicz ezután Ujvidékre költözött, ahol kiruházkodott, összeköltözött egy nővel és arra is sokat költött. Sűrű mulatozása újra ráterelte a gyanút, társával együtt ismét tartóztatták és most mindketten beismerő vallomást tettek. Az ujvidéki örvényszék rablással párosult gyilkosság büntette miatt

Vukojevicset kötéláltali halálra, Grozdityot pedig tizenötévi fegyházra ítélték.

A szegedi tábla

Vukojevicz halálbüntetését életfogytig tartó fegyházra változtatta,

egyébként az ítéletet helybenhagyta. A Kúria ma a tábla ítéletét jogerőre emelte.